

GÖTEBORGS UNIVERSITET

HANDELSHÖGSKOLAN

Kandidatuppsats i Redovisning FEG313

Externredovisning

HT2019

IFRS 16 påverkan på olika branschers kapitalstruktur

- En kartläggning på dess nettoeffekt

Uppsatsgrupp 10

Sofie Johansson, 92 04 10

Melvin Nilsson, 91 11 23

Handledare: Emmeli Runesson

Definitioner och förkortningar

FASB: Final Accounting Standards Board. Organisationen som ger ut US GAAP, vilken är den amerikanska motsvarigheten till IFRS (International Financial Reporting Standard 2016).

Föreställningsram: De principbaserade redovisningsstandarderna har sin utgångspunkt i denna. Ger vägledning om hur principerna ska tolkas och tillämpas (Marton, Pettersson & Lundqvist 2018).

IASB: International Accounting Standards Board. Organisationen som ger ut IFRS, vilken är den redovisningsstandard som är obligatorisk för noterade företag och frivilligt för icke-noterade företag. Standarden har antagits av EU (Marton, Pettersson & Lundqvist 2018).

IAS 17: Föregångaren till IFRS 16, den redovisningsstandard som tidigare användes vid leasingavtal (IFRS u.å).

IFRS: International Financial Reporting Standards. Principbaserade redovisningsstandarder som ges ut av IASB. Dessa redovisningsstandarder måste börsnoterade koncernföretag välja (Marton, Pettersson & Lundqvist 2018).

IFRS 16: Ny redovisningsstandard för leasing som implementerades 2019, tillämpas för företag som följer IFRS (International Financial Reporting Standard 2016).

Leasegivare: Det företag som leasar en tillgång till ett annat företag. Leasegivaren leasar till leasetagaren (Far 2019).

Leasetagare: De företag som leasar en tillgång från ett annat företag. Leasetagaren leasar från leasegivaren (Far 2019).

Sammanfattning

Examensarbete i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet, Kandidatuppsats, Externredovisning HT 19

Författare: Sofie Johansson och Melvin Nilsson

Handledare: Emmeli Runesson

Titel: IFRS 16 påverkan på olika branschers kapitalstruktur – En kartläggning på dess nettoeffekt

Bakgrund och problem: Redovisning av leasing har länge varit omtalat och ifrågasatt då man tidigare kunnat klassificera leasing på två olika sätt. Genom denna uppdelning har företag inte behövt redovisa all leasing i balansräkningen. Detta har lett till att nödvändig information saknats i de finansiella rapporterna samt att jämförbarheten företag emellan minskat. Sedan 1 januari 2019 har en ny redovisningsstandard gällande redovisning av leasing implementerats som bland annat innebär att klassificeringen av leasing försvinner. Samtliga leasade tillgångar ska nu tas med i balansräkningen. Tidigare har företagens finansiella nyckeltal kunnat påvisa en bättre bild eftersom det redovisade värdet av tillgångar och skulder varit lägre. Därför anses att denna nya redovisningsstandard kommer att påverka företags kapitalstruktur eftersom de finansiella nyckeltalen påverkas.

Syfte: Det huvudsakliga syftet är att identifiera den nettoeffekt som sker i företags kapitalstruktur i samband med implementeringen av IFRS 16 Leasingavtal samt att göra en kartläggning av dess påverkan. De skillnader som uppstår mellan olika branscher avses även att identifieras.

Avgränsningar: Undersökningsperioden är 2018–2019 och de material som använts i denna studie är finansiella rapporter från kvartal 4 för 2018 och från kvartal 1 för 2019. Företagen som vi arbetar med i denna studie behöver dels redovisa enligt IFRS samt verka inom EU:s reglerade marknad. Dessutom ska rapporter för kvartal 4 från 2018 och kvartal 1 från 2019 finnas tillgängliga i Capital IQ.

Metod: För att fånga den effekt som IFRS 16 har på företags kapitalstruktur har finansiell information från de företag som följer IFRS inom EU:s reglerade marknad samlats in, studerats och analyserats med hjälp av nyckeltal, t-test, Mann-Whitney test och regressionsanalys.

Resultat och slutsats: I denna uppsats kan vi påvisa att det sker förändring i företags kapitalstruktur och att samband finns med implementeringen av IFRS 16. De företag som befinner sig i branscher där finansiering via leasing är mer vanligt blir mer påverkade än de företag som befinner sig i andra branscher. De företag som befinner sig i andra branscher än de leasingintensiva kommer även att påverkas, dock till en mildare grad. De branscher som i tidigare forskning har identifierat vara mest leasingintensiva behöver nödvändigtvis inte vara de branscher som påverkats mest.

Förslag till fortsatt forskning: Att ha en studie som behandlar både den förändring som sker på leasingmarknaden samt den förändring som sker i företags kapitalstruktur vore av intresse. För att detta ska ske krävs tillgång till finansiella rapporter för hela räkenskapsåret från respektive år och att analys bakåt i tiden görs på leasingmarknaden.

Nyckelord: Redovisning av leasing, IFRS-regelverk, skillnader mellan branscher, IFRS 16, IAS 17

Innehållsförteckning

1. Introduktion	4
1.1. Bakgrund	4
1.2. Problem och syfte	5
1.3 Frågeställningar	7
1.4 Avgränsningar	7
2. Referensram	9
2.1 IAS 17 Leasing.....	9
2.2 Förändringen ska bidra med kvalité.....	10
2.3 IFRS 16 Leasingavtal	10
2.4 Skillnader i olika företag och branscher.....	11
2.5 Nyckeltal och kapitalstruktur.....	12
3. Metod	14
3.1 Insamling av data	14
3.2 Urval.....	14
3.3 Bortfallsanalys.....	15
3.4 Analysmetod.....	15
3.5 Soliditet.....	16
3.6 Skuldsättningsgrad	17
3.7.1 Gruppindelning av data.....	17
3.7.2 Hypotesprövning.....	18
3.7.3 T-test, Mann-Whitney test och Multipel regressionsanalys	18
3.7.4 Variabler.....	19
3.7.5 Extremvärden.....	20
3.8 Kritik avseende den valda metoden	20
4. Empirisk analys.....	21
4.1 Deskriptiv data och nyckeltalsanalys.....	21
4.2 Gruppindelning av branscherna	24
4.3 Analys av t-test samt Mann-Whitney test	25
4.4 Multipel regressionsanalys	28
5. Slutsats	32
5.1 Förslag till vidare forskning	33
Källförteckning	34

1. Introduktion

I det inledande kapitel beskrivs olika motiv till varför företag väljer att leasa sina tillgångar istället för att finansiera dem på annat sätt. En redogörelse görs i hur den tidigare redovisningsstandarden klassificerade leasade tillgångar samt motiv till varför klassificeringen senare togs bort nämns. Kapitlet avslutas i problemdiskussion och syfte som mynnar ut i frågeställning och avgränsningar.

En förhoppning med denna empiriska studie och dess kartläggning är att kunna bidra med en ökad förståelse av de effekter som sker i företags kapitalstruktur i samband med implementeringen av IFRS 16. Denna studie kommer kunna ge nytta för olika användare och intressenter av redovisning, exempelvis IASB, organisationen som gav ut redovisningsstandarden. Genom att ta del av denna studie kommer läsaren att få en första inblick av den faktiska nettoeffekt som sker i samband med att den nya redovisningsstandarden IFRS 16 implementerades.

1.1. Bakgrund

Varför företag väljer att leasa sina tillgångar jämfört med att finansiera dem på annat sätt beror enligt Krishnan och Moyer (1994) på att leasing ses som ett komplement till finansiering av skulder. Författarna anser att risken för att hamna i konkurs minimeras genom leasing. Denna teori delar författarna med Sharp och Nguyen (1995). Att risken minimeras förklaras genom att det anses som bättre vid obestånd att inneha ett leasingkontrakt än en skuld eftersom leasetagare vid obestånd kan ”anta” eller ”avvisa” den leasade tillgången. Genom detta kan leasetagare säga upp de skyldigheter som de besitter på grund av leasingavtalet (Sharp & Nguyen 1995). Skulle en leasetagare hamna i obestånd finns så även fördelar för leasegivaren. En leasegivare som har äganderätt över tillgången kan då ta tillbaka den utleasade tillgången. Jämförs leasegivare och kreditgivare ses det som bättre att vara leasegivare än kreditgivare vid ekonomiska svårigheter. Detta förklaras genom att en leasegivare som besitter på äganderätten över tillgången har möjlighet att ta tillbaka tillgången. För en kreditgivare blir det svårare eftersom de vid en insolvenssituation kommer ha svårare att identifiera vilka tillgångar som de har äganderätt till (Eisfeldt & Rampini 2009).

Genom att företag finansierar sina tillgångar via leasingavtal behöver företag inte binda upp sitt eget kapital i anläggningstillgångar, vilket annars sker vid köp. Detta skapar en större möjlighet för företag att använda det egna kapitalet till annat, exempelvis investeringar (Visma 2019). Leasing ses som ett alternativ för finansiering eftersom det ses som lättare att leasa en tillgång än att ta upp ett lån för att finansiera tillgången. Detta leder till att kreditvärdigheten som krävs kan vara lägre vid leasing än vad kreditvärdigheten som krävs vid lån behöver vara (Marton, Pettersson & Lundqvist

2018). I de företag som har en hög skuldsättningsgrad eller låg soliditet finns en större benägenhet att leasa tillgångar istället för att finansiera tillgångarna på annat sätt (Morais 2013). Leasetagare har kunnat förmedla en mer positiv bild av dess verksamhet eftersom leasing tidigare, till en viss del inte har behövts redovisas i balansräkningen. De finansiella nyckeltalen blir bättre om det redovisade värdet av tillgångar och skulder är lägre (Marton, Pettersson & Lundqvist 2018). Leasing är mer vanligt i vissa branscher än andra, exempelvis är det mer vanligt med leasing av tillgångar i transportbranschen, tjänstesektorn och detaljhandeln. De tillgångar som är vanligast att leasa är de tillgångar som har en mindre specifik användning, tillgångar som har ett mer allmänt användningsområde samt de tillgångar som mer likvida (Morais 2013).

I den tidigare redovisningsstandarden för leasing, IAS 17 delades leasing upp i två delar. De leasade tillgångarna klassificerades som operationell eller finansiell leasing. Uppdelningen baserades på hur ägandet av tillgången såg ut för leasetagare respektive leasegivare. Vilka fördelar och risker som kommer med leasingavtalet var centrala i IAS 17. Detta förklaras genom dess betydande roll vid klassificering av den leasade tillgången. För att leasing ska klassificeras som operationell behöver övervägande fördelar och risker ligga hos leasegivaren. Detta innebär att de risker och fördelar som är förknippade med ägandet av tillgången kommer finnas kvar hos leasegivaren och överförs inte till leasetagaren. Om de fördelar och risker som är förknippade med ägandet av tillgången överförs till leasetagaren genom leasingavtalet klassificeras detta enligt IAS 17 som finansiell leasing. Denna klassificering av tillgångarna är betydande i IAS 17 eftersom klassificeringen utgör grunden för hur leasetagare redovisar de leasade tillgångarna i de finansiella rapporterna. Klassificeras leasingavtalet som operationellt redovisas en kostnad linjärt över den leasade perioden. Redovisning av finansiell leasing redovisas både en tillgång och en skuld vid leasingperiodens början till verkligt värde, vid vissa tillfälligheter kan finansiell leasing även redovisas till nuvärdet (IFRS u.å.). Leasingavgiften för leasing som klassificeras som operationell kostnadsförs direkt över leasingperioden i resultaträkningen och hamnar inte i balansräkningen (IASplus 2019).

1.2. Problem och syfte

Redovisning av leasing har länge varit omtalat och under de senaste åren har det blir allt mer vanligt att företag finansierar sina tillgångar via leasingavtal (Marton, Pettersson & Lundqvist 2018). United States Securities and Exchange Commission (SEC) har länge ifrågasatt den amerikanska motsvarigheten till den tidigare redovisningsstandarden IAS 17. Varför de har ifrågasatt den tidigare redovisningsstandarden för leasing är då de kunnat se en trend hos noterade företag där majoriteten av företags leasade tillgångar utgörs av operationella. En uppfattning av hur företag tillämpade den tidigare redovisningsstandarden var att de flesta företag försökte att undvika att få tillgångar

klassificerade som finansiella. En överrepresentation av operationella leasingtillgångar leder till att företags ekonomiska ställning kan överdrivas eftersom den operationella leasingen inte syns i företags balansräkning, vilket leder till en vilseledande redovisning (United States Securities and Exchange Commission 2005). Exempelvis kunde ett företag som inte ville ha ytterligare skulder i sin balansräkning utforma ett leasingavtal som klassificeras som operationellt och på detta vis undvika en ytterligare skuld i balansräkningen (Dhaliwal, Lee & Neamtiu 2011). IASB och FASB har gemensamt arbetat för att förbättra redovisningen gällande leasingavtal. IFRS 16 är den redovisningsstandard som IASB tagit fram för att förbättra redovisning av leasingavtal (International Financial Reporting Standard 2016).

IFRS 16 Leasingavtal en ny redovisningsstandard för leasing och trädde i kraft 1 januari 2019 och ersatte den tidigare standarden IAS 17. En av anledningarna till att IASB valde att utforma en ny redovisningsstandard var att genom denna standard kunna skapa en korrekt återgivande bild av företags finansiella ställning. Motiveringen till att den tidigare redovisningsstandard inte har bidragit till en korrekt återgiven bild är då det i IAS 17 funnits möjlighet till att ha leasingavtal som inte funnits med i företags balansräkning. Detta har lett till brist på insyn i företaget för användarna av de finansiella rapporterna. IASB:s mål med denna nya standard är att tillgängliggöra mer information så att användare av de finansiella rapporterna ska få en djupare insyn i företags verksamhet. Genom en mer standardiserad redovisningsstandard ska jämförbarheten mellan företag öka. Ytterligare mål är att öka transparensen i de finansiella rapporterna samt att underlätta för företagets intressenter som baserar sina beslut utifrån företags finansiella rapporter. För leasegivare tros effekten inte bli avsevärt stor, men desto större påverkan av denna nya standard kommer leasingtagare få (International Financial Reporting Standard 2016).

I samband med denna nya redovisningsstandard kommer finansiell och operationell leasing försvinna vilket kommer att påverka leasetagare. I denna redovisningsstandard kommer ingen möjlighet finnas till att dela upp leasing i olika klassificeringar. I IFRS 16 ska nu alla leasade tillgångar som har ett väsentligt värde och som företaget avser ha mer än 12 månader redovisas som finansiella tillgångar. I balansräkningen kommer detta att leda till ökade leasade tillgångar och finansiella skulder (International Financial Reporting Standard 2016). Vi befärar att denna förändring kommer påverka företagets finansiella rapporter samt deras kapitalstruktur och nyckeltal.

I tidigare studier gällande tillämpning av IFRS 16 har potentiella utfall studerats samt olika simuleringar har gjorts på hur företags finansiella rapporter och nyckeltal kommer att påverkas. Därför anses att ett behov finns av att få reda på den verkliga effekt som IFRS 16 kommer ha på

företags kapitalstruktur. För att kunna kartlägga den effekt som IFRS 16 har på företags kapitalstruktur kommer en analys av företags soliditet och skuldsättningsgrad att göras. International Financial Reporting Standard (2016) har gjort antaganden om vad som blir mest påverkade av IFRS 16, och det är leasetagare och leasingmarknaden. Leasetagare påverkas eftersom de leasade tillgångarna inte längre kan klassificeras som operationella. Detta innebär att samtliga leasade tillgångar behöver tas upp i balansräkningen. IFRS 16 påverkan på leasingmarknaden anses vara den effekt som sker på leasingmarknaden som en följd av IFRS 16, när företag väljer att finansiera sina tillgångar på annat sätt. Detta leder till att tillgångar finansierade av leasing kommer minska (International Financial Reporting Standard 2016). Det huvudsakliga syftet med denna uppsats är att identifiera den nettoeffekt som sker i företags kapitalstruktur i samband med implementeringen av IFRS 16 och kunna göra en kartläggning av dess påverkan. Kapitalstrukturen kommer att analyseras genom de finansiella nyckeltalen soliditet och skuldsättningsgrad. Enligt Berk och DeMarzo (2017) används dessa nyckeltal frekvent för att beskriva och analysera företags kapitalstruktur. Nyckeltalen hänger ihop och visar samma information (Catasús, Högberg & Johrén 2017). Meningen med att använda båda av dessa nyckeltal blir således att styrka den förändring som avses identifieras. Det vill säga att vid studie av exempelvis en bransch se om skuldsättningsgraden ökar, då borde så även soliditeten i samma bransch minska och vice versa. Den nettoeffekt som avses studeras är skillnaden mellan den effekt som uppstår i samband med att operationell leasing försvinner och den effekt som förväntas ske på leasingmarknaden i samband med att IFRS 16 implementeras. Med den effekt som förväntas ske på leasingmarknaden menas den eventuella effekt som sker när färre företag väljer att leasa sina tillgångar som en följd av IFRS 16. Vi avser även att identifiera den skillnad som uppstår mellan olika branscher samt redogöra om det finns branscher som blir mer påverkade än andra.

1.3 Frågeställningar

Denna bakgrund samt problemdiskussion leder fram till följande frågeställningar:

- Hur kommer implementeringen av IFRS 16 påverka företags kapitalstruktur?
- Finns det branscher som påverkas mer av implementeringen av IFRS 16 än andra?

1.4 Avgränsningar

Perioden vi har valt att undersöka är 2018–2019. Detta kan förklaras av att den förväntade effekt som kommer av implementeringen av IFRS 16 är något som kommer synas vid jämförande av 2018 års finansiella rapporter och 2019 års finansiella rapporter. För att fånga denna effekt har finansiella rapporter för kvartal 4 2018 analyserats och jämförts med finansiella rapporter för kvartal 1 2019. Det kan ses som en brist att inte fullständiga årsrapporter har använts som underlag eftersom den årliga förändringen inte fångas upp. Genom att analysera den effekt som uppstår mellan kvartal 4

2018 och kvartal 1 2019 anser vi dock att den förväntade effekt som avses mätas fångas upp. Vi är medvetna om att det finns andra faktorer som har betydelse vid analysering av företags kapitalstruktur. Därför har en teoretisk avgränsning gjorts då vi enbart har valt att undersöka en faktor och dess påverkan på kapitalstrukturen. Den effekt som studeras är den nettoeffekt som sker i samband med implementering av IFRS 16 när klassificeringen av operationell leasing försvinner och den marknadseffekt som förväntas uppstå. En totaleffekt av IFRS 16 är något för vidare forskning. Den data som insamlats är begränsad till noterade företag som följer IFRS inom EU:s reglerade marknad. Detta innebär att det kan finnas fler företag som kan följa IFRS, exempelvis företag som ej är noterade och frivilligt väljer att följa IFRS.

2. Referensram

I detta kapitel presenteras den teoretiska referensramen som utgår från teorier inom redovisning och finansiella nyckeltal. I kapitlet görs även en redogörelse för den tidigare och nuvarande redovisningsstandardens gällande leasing samt tidigare forskning och studier inom ämnet tas upp.

2.1 IAS 17 Leasing

IAS 17 Leasing är den tidigare redovisningsstandard som användes innan införandet av IFRS 16. I denna standard finns principer om hur olika typer av leasingavtal ska redovisas (IFRS u.å.).

Definitionen av ett leasingavtal är ett avtal som ger en leasetagare rätten att nyttja en tillgång mot betalningar till leasegivaren inom en avtalad period (Far 2019). Enligt IAS 17 delas leasing upp i operationell och finansiell leasing och redovisas enligt denna klassificeringen. Uppdelningen baserades på hur ägandet av tillgången såg ut för leasetagare respektive leasegivare. Vilka fördelar och risker som kommer med leasingavtalet är viktiga i IAS 17 eftersom det har en betydande roll vid klassificering av den leasade tillgången. För att leasing ska klassificeras som operationell behöver övervägande fördelar och risken ligga hos leasegivaren. Detta innebär att de risker och fördelar som är förknippade med ägandet av tillgången kommer finnas kvar hos leasegivaren under den avtalade perioden. Om de fördelar och risker som är förknippade med ägandet av tillgången överförs till leasetagaren genom leasingavtalet klassificeras detta enligt IAS 17 som finansiell leasing.

Klassificeringen av de leasade tillgångarna är central i IAS 17 eftersom det utgör grunden för hur leasetagare redovisar de leasade tillgångarna i de finansiella rapporterna (IFRS u.å.). Vid redovisning av ett finansiellt leasingavtal klargörs det i IAS 17 att skulder respektive tillgångar ska redovisas i balansräkningen till verkligt värde (IASplus 2019). Verkligt värde är det pris företaget får för en tillgång eller skuld vid försäljning mellan oberoende parter (Marton, Pettersson & Lundqvist 2018). Klassificeras leasingavtalet som operationellt redovisas en kostnad linjärt över den leasade perioden. Redovisning av finansiell leasing redovisas både en tillgång och en skuld vid leasingperiodens början till verkligt värde, vid vissa tillfälligheter kan finansiell leasing även redovisas till nuvärdet. I varje tidsperiod av leasingavtalet ska en avgift för leasing fördelas som en ränta över den kvarvarande skulden (IFRS u.å.). Räntan ska fördelas över hela leasingperioden så att varje redovisningsperiod har ett belopp kopplat till sig som motsvarar en fast räntesats. Skulden kommer att skrivas av enligt plan under leasingavtalets avtalade period. Leasingavgiften för leasing som klassificeras som operationell kostnadsförs direkt över leasingperioden i resultaträkningen och hamnar inte i balansräkningen (IASplus 2019).

2.2 Förändringen ska bidra med kvalité

Då majoriteten av de noterade företagens leasade tillgångar har utgjorts av operationella har det funnits en överrepresentation av operationella leasingtillgångar. Detta i sin tur innebär att företags ekonomiska ställning har kunnat överdrivas eftersom den operationella leasingen inte syns i företags balansräkning, vilket har lett till en vilseledande redovisning (United States Securities and Exchange Commission 2005). För att den finansiella informationen ska vara användbar behöver den vara relevant och korrekt återgiven. Relevant och korrekt återgiven tillhör de kvalitativa egenskaperna och anges i IASB:s föreställningsram. Informationen är relevant om den påverkar det beslut som tas av användare av de finansiella rapporterna. Att informationen skall vara korrekt återgiven innebär att de ekonomiska fenomen som ges ska innehålla det som avses att representeras. För att uppnå detta behöver skildringen vara fullständig, neutral och fri från fel (IFRS 2018). För att tillgängliggöra mer information, öka jämförbarheten samt skapa en djupare insyn i företaget för användare av de finansiella rapporterna har IFRS 16 Leasingavtal tagits fram som en ny redovisningsstandard. Genom denna nya redovisningsstandard ska leasingavtal redovisas på ett mer korrekt återgivande sätt. Denna nya standard ersätter den tidigare standarden IAS 17 Leasing. Den nya leasingstandarden ska tillämpas för företag som följer IFRS från och med 1 januari 2019. IASB:s mål med den nya redovisningsstandarden är att öka jämförbarheten. Detta ska ske genom en mer standardiserad redovisningsstandard gällande leasing. Ytterligare ett mål med IFRS 16 är att standarden ska underlätta för investerare och kreditgivare att ta beslut som är baserade utifrån de finansiella rapporterna. I samband med den nya redovisningsstandarden vill IASB se en ökad transparens i de finansiella rapporterna. Detta ska ske genom att de finansiella rapporterna som upprätthålls enligt IFRS 16 kommer innehålla tydligare information om de tillgångar och skulder som härrör från leasingavtal. Motiveringen till varför dessa tillgångar och skulder nu ska tas upp i företags redovisning är för att leasetagare har rätt till att nyttja tillgången under en tidsperiod samt har en skyldighet att göra betalning över tid. Därför ses leasing som en tillgång eller skuld i företaget och bör då även tas med i företags balansräkning (International Financial Reporting Standard 2016).

2.3 IFRS 16 Leasingavtal

IFRS 16 Leasingavtal ska tillämpas av samtliga företag som följer IFRS och innehar leasingavtal, bortsett från ett fåtal undantag (Far online u.å.). Några undantag som är värda att nämna gäller exempelvis för de företag som leasar kortfristiga leasingavtal där avtalen är 12 månader eller kortare, dessa behöver inte redovisas enligt IFRS 16. De leasade tillgångar som innehar ett lågt värde behöver inte heller tas upp i balansräkningen (International Financial Reporting Standard 2016). Denna nya redovisningsstandard innehåller principer om hur redovisning av leasing ska gå till. I IFRS 16 finns information om hur värdering, presentation och upplysningar av leasingavtal ska tillämpas. Det

huvudsakliga syftet med denna standard är att leasetagare samt leasegivare förser relevant information i de finansiella rapporterna som skildrar de transaktioner som är kopplade till leasing på ett korrekt sätt (Far online u.å.). En av anledningarna till att IASB valde att utforma en ny redovisningsstandard gällande leasingavtal var att genom denna nya standard kunna bidra med en mer korrekt återgivande bild av företagets tillgångar och skulder. Att övergå från IAS 17 till IFRS 16 innebär även en ökad transparens gällande företagets finansiella rapporter (International Financial Reporting Standard 2016). Syftet med IFRS 16 är att se till att leasetagare och leasegivare får tillgång till den information som anses som relevant och som berör transaktionerna gällande leasing. Denna information ska sedan presenteras på ett specifikt sätt och verka som underlag för användare av företags finansiella rapporter. Den redovisade informationen har sedan betydelse vid analys av företags finansiella ställning, finansiella resultat och kassaflöden (Far online u.å.). Det är leasetagaren som kommer att påverkas mest av IFRS 16 eftersom redovisningen för leasegivare är oförändrad. International Financial Reporting Standard (2016) förutspår att en möjlig effekt av IFRS 16 som förväntas påverka leasegivare är den förväntade nedgången av leasing på leasingmarknaden. Det vill säga den eventuella nedgången som sker på leasingmarknaden om företag väljer att finansiera sina tillgångar på annat sätt än att finansiera dem via leasingavtal.

Klassificeringen av finansiell- och operationell leasing togs bort i IFRS 16. I denna redovisningsstandard ska samtliga leasingavtal tillämpas på ett sätt som liknar hur finansiell leasing tidigare har redovisats (International Financial Reporting Standard 2016). Sammanfattat innebär standarden att företaget ska uppskatta tillgångens nyttjandeperiod för att beräkna den ersättning som förväntas ges av tillgången under dess livslängd och diskontera dessa betalningar till nuvärde. Tillgången tas sedan upp som en nyttjandetillgång och en finansiell skuld i balansräkningen vid det första redovisningstillfället. Samtidigt ska tillgången skrivas av över nyttjandeperioden (Grefberg 2018). I samband med detta ses därför den största effekten av IFRS 16 vara ökningen av leasade tillgångar och finansiella skulder i balansräkningen. Störst förändring redovisningsmässigt blir för de företag som haft mycket operationell leasing, de kommer att påverkas mer än andra företag (International Financial Reporting Standard 2016).

2.4 Skillnader i olika företag och branscher

Det har visat sig att det finns en större benägenhet att leasa tillgångar än att finansiera dem på annat sätt i de företag som har hög skuldsättningsgrad eller låg soliditet. Det har även visat sig att vissa branscher är mer leasingintensiva än andra. Exempelvis är det mer vanligt att företag inom transportbranschen, tjänstesektorn och detaljhandeln leasar sina tillgångar (Morais 2013). Somliga forskare anser att finansiering av tillgångar via leasing är mer vanligt i stora företag än i mindre

företag. Detta förklaras genom att leasing ses som ett komplement till skuld för dessa företag. Därför blir finansiering via leasing extra viktigt för stora företag eftersom de är i större behov av externa medel (Graham, Lemmon, & Schallheim 1998). I kontrast till detta anser Sharpe och Nguyen (1995) att mindre företag leasar sina tillgångar mer än de företag som klassas som större. Författarna anser att mindre företag är i större behov av att finansiera sina tillgångar genom leasingavtal eftersom de större företagen har bättre förutsättningar för att hitta alternativa lösningar för att finansiera sina tillgångar. De tillgångar som är vanligast att leasa är de tillgångar som har en mindre specifik användning, tillgångar med ett mer allmänt användningsområde samt de tillgångar som mer likvida (Morais 2013). En relativt ny studie tar upp hur kapitalstrukturen påverkas i samband med införandet av IFRS 16. Studien visar att de totala tillgångarna och skulderna kommer att öka för företagen och att det egna kapitalet kommer att minska. En identifiering har gjorts av de branscher som blir mer påverkade än andra. De branscher som blir mest påverkade enligt denna studie är detaljhandel, transportbranschen och tjänstesektorn. Förklaringen till detta anges vara att dessa branscher innehar många leasingavtal som i samband med implementeringen av IFRS 16 kommer att få en stor effekt i företagets balansräkning. Anledningen till att företags kapitalstruktur påverkas mer i vissa branscher än andra är att operationell leasing var mer vanligt i vissa branscher än andra (Mesrobian, Moen & Stenheim 2018).

2.5 Nyckeltal och kapitalstruktur

Beroende på vilken ekonomisk struktur som finns i företaget skapas olika typer av samband. För att studera dessa sambanden krävs olika nyckeltal för att analysera och styra företagets verksamhet. Vid analys av företagets kapitalstruktur används ofta soliditet (BAS 2016). Nyckeltal är ett sammanfattat värde som syftar till att beskriva några förhållanden, det ger information av ett fenomen (Catasús, Högberg & Johrén 2017). Det finns olika anledningar till varför företag behöver ge information om dess finansiella ställning. En anledning till varför stora, noterade företag behöver kommunicera deras finansiella ställning är dess viktiga roll de har i att ge information. Företag har en viktig uppgift att informera de externa intressenterna om sin ekonomiska utveckling. Genom att använda olika typer av nyckeltal kan företag ge viktig information internt men så även externt till både ägare och intressenter. Genom nyckeltalen kan företag påvisa att de har kontroll över företaget och att de når de uppsatta målen (BAS 2016). Ju lägre värde på tillgångar och skulder företag redovisar desto bättre tenderar deras nyckeltal att bli. På grund av detta kan det finnas en önskan hos företag att få bort deras tillgångar och skulder från balansräkningen. Därför har företag kunnat förmedla en bättre bild av deras finansiella ställning när de leasade tillgångarna och de sammanhängande skulderna inte redovisats i balansräkningen (Marton, Pettersson & Lundqvist 2018).

Kapitalstruktur är den struktur som företagets kapital har och genom kapitalstrukturen finansieras verksamheten. Kapitalstrukturen är viktig för företag då det finns koppling mellan företagets kapitalstruktur och hur lönsamt företaget är. Strukturen består främst av storleken och dess sammansättning av det egna kapitalet respektive företagets skulder. För företag är det viktigt med en lyckad uppdelning av eget kapital och skulder eftersom kapitalstrukturen är en viktig faktor för att företag ska nå deras uppsatta mål som finns i deras finansiella strategier (Abor 2005). Vid analys av de finansiella rapporterna och genom att studera företagets kapitalstruktur kan förstås hur ett företag är finansierat (Berk & DeMarzo 2017). För de företag som följer IFRS består de finansiella rapporterna av fem delar. Resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, förändring av eget kapital och noter (Marton, Pettersson & Lundqvist 2018). Genom att studera företagets balansräkning kan utläsas hur kapitalstrukturen ser ut för företaget. Balansräkningen är uppdelad i två delar, tillgångar och skulder. En anledning till varför användare av de finansiella rapporterna studerar tillgångar och skulder är för att få vetskap om hur företagets tillgångar har finansierats samt för att få en förståelse hur företagets skulder har uppstått. Tillgångar kan finansieras genom företagets egna kapital eller i form av lån (Berk & DeMarzo 2017). För företag som följer IFRS består företagets egna kapital av två delar. Det består dels av kapital som ägarna själva har bidragit med i form av aktiekapital och övrigt tillskjutet kapital. Den andra delen av företagets egna kapital är det kapital som genererats av verksamheten inklusive årets resultat (Marton, Pettersson & Lundqvist 2018). Ett företag är även ofta finansierat av externt kapital vilket innebär att det finns lånat kapital från extern part. Exempel på extern part är banken, kreditinstitut eller annat alternativ på kapitalmarknaden (Berk & DeMarzo 2017).

Vid analys av företags finansiella rapporter och då även dess kapitalstruktur anses det bra att använda sig av nyckeltal för att kunna göra jämförelser mellan olika företag, branscher samt jämföra mellan olika år (Nilsson, Isaksson & Martikainen 2002). Vid analys av företags kapitalstruktur kan nyckeltal som soliditet och skuldsättningsgrad användas. Båda nyckeltalen används frekvent som mått för att beskriva företags kapitalstruktur och dess långsiktiga betalningsförmåga. De skapar en förståelse i hur stabilt företaget är samt anger dess förmåga att motstå förluster på kort sikt ser ut. Dessutom visas hur kapabelt företaget är att överleva på långt sikt (Berk & DeMarzo 2017). Soliditet och skuldsättningsgrad är även viktiga för användare av de finansiella rapporterna. Genom dessa nyckeltal kan en ökad förståelse ges och beslut kan tas om det kan vara aktuellt för en eventuell investering alternativt om de ser en risk i företagets kapitalstruktur (Titman & Wessels 1988). Om skuldsättningsgraden i ett företag är hög innebär detta att soliditeten i samma företag är låg, och vice versa (BAS 2016).

3. Metod

I detta kapitel redogörs för den metod som ligger till grund för vår empiriska studie. En beskrivning görs hur den data som behövdes har samlats in, hur urvalet gått till samt hur den har bearbetats.

För att läsaren ska få en bättre helhetsförståelse redogörs för de nyckeltal, tester och den regressionsanalys som senare kommer att användas i den empiriska analysen. Avslutningsvis nämns kritik gällande den valda undersökningsmetoden.

3.1 Insamling av data

Syftet med denna uppsats är att identifiera den nettoeffekt som sker i företags kapitalstruktur i samband med implementeringen av IFRS 16 och kunna göra en kartläggning av dess påverkan. Kapitalstrukturen kommer att analyseras genom de finansiella nyckeltalen soliditet och skuldsättningsgrad. Dessa mått anses som relevanta för att kunna mäta den förväntade nettoeffekt i företags kapitalstruktur. Meningen med att båda av dessa nyckeltal används är för att styrka den förändring som avses identifieras och förklaras ovan i tidigare kapitel. Ett antagande har gjorts att de studerade företagens kapitalstruktur och då även dess finansiella nyckeltal kommer att se annorlunda ut jämfört med tidigare år. Detta antagande har gjorts då tillvägagångssättet för hur man redovisar leasing förändrats sedan tidigare år. Genom data från Capital IQ har nödvändig företagsinformation samlats in och utgör vår urvalsram. För att säkerställa att denna data överensstämmer med företagens finansiella rapporter kontrollerades 30 stycken slumpmässigt utvalda finansiella rapporter från 2018 respektive 2019. Antalet slumpmässigt utvalda årsrapporter ses som tillräckligt stort för att kunna göra en generalisering av att resterande data även ska stämma. För att öka jämförbarheten har all data från rapporterna justerats till en enhetlig valuta vilket är i euro till balansdagens växelkurs.

3.2 Urval

Genom tillgång till S&P Global (2019) databas Capital IQ med detaljerad information om företag och marknader över hela världen skapades en möjlighet till att ha data från Capital IQ som urvalsram. Eftersom bland annat information om företag som verkar i Europa fanns tillgänglig skapades möjlighet till att vårt urval kunde bestå av de noterade företag som verkar inom EU:s reglerade marknad. Därför har vi valt att göra en relativt bred studie som fångar effekten av IFRS 16 på EU:s reglerade marknad. En mindre studie skulle innebära en smalare, mer detaljerad studie. Med hjälp av statistikprogrammet STATA kunde de företag som inte använder sig av IFRS sorteras bort. Urvalets storlek var på 7633 stycken företag för 2018 och på 7634 för år 2019. Efter att de företag som inte använder sig av IFRS sorterats bort fanns 4245 företag kvar för 2018 och 1861 fanns kvar för 2019. Denna mängd företag förväntas ge ett resultat som kan appliceras på hela populationen och

inte enbart på de företag som är med i undersökningen. Av de 7633 respektive 7634 stycken företag som ursprungligen var med i vårt urval sorterades 2288 respektive 5773 bort då de inte redovisade enligt IFRS. Den mängden data som studerats och analyserats skapar ett representativt urval för att fånga IFRS 16 påverkan på företags kapitalstruktur. En inbyggd osäkerhet finns dock eftersom det kan finnas företag som avviker från normen i de egenskaper som valts att studera.

3.3 Bortfallsanalys

I tabell 1 nedan visas på ett övergripligt sätt det totala antalet företag som hämtats från Capital IQ samt de företag som plockats bort. Kriterierna för att de finansiella rapporterna ska vara användbara i denna uppsats är att företagen som ger ut de finansiella rapporterna ska vara noterade och följa IFRS inom EU:s reglerade marknad. Utöver information från kvartal 4 för 2018 behöver även finansiell information från kvartal 1 för 2019 finnas tillgänglig. De företag vars finansiella information har varit otillgänglig från någon av dessa perioder har exkluderats vid beräkningarna för det året. Urvalsramen är data från Capital IQ vilket också kan påverka vårt urval eftersom det finns risk att databasen inte har all finansiell information som efterfrågades. På grund av detta kan ytterligare antal företag försvinna i urvalet. Det fanns företag som inte hade någon branschtillhörighet, dessa företag har plockats bort eftersom det ej går att undersöka vilket företag eller bransch de tillhör.

Tabell 1 Urvalsram

År	2018	2019
Antal företag från Capital IQ	7633	7634
Antal företag som ej uppfyller kriterierna	3388	5773
Totalt studerade företag	4245	1861

Källa: Beräkningar gjorda i STATA baserad på information från Capital IQ (2019)

3.4 Analysmetod

För att på ett deskriptivt sätt kunna påvisa den förväntade effekt som IFRS 16 har på företags kapitalstruktur har de studerade företagen delats in i 12 olika branscher. Dessa 12 olika branscher visas i tabell 2 nedan. Den branschindelning som har gjorts är baserad på hur Capital IQ har delat in datan i olika branscher. Branschindelningen är central i denna uppsats för att identifiera den skillnad som uppstår mellan olika branscher samt för att kunna redogöra om det finns branscher som blir mer påverkade än andra. Efter att urvalet gjorts kunde beräkningar göras för att få fram soliditet och skuldsättningsgrad för respektive år och bransch. Detta görs för att få en överblick i hur företags kapitalstruktur ser ut för respektive år samt för att fånga upp förändringen mellan de olika åren i respektive bransch. Antalet observationer kom att variera mellan år och bransch beroende på vilket nyckeltal som beräknades.

Tabell 2 Överblick över antal observationer i respektive bransch innan och efter sortering

Bransch	Totalt antal företag från Capital IQ 2018	Totalt antal företag från Capital IQ 2019	Antal företag som uppfyller kriterierna 2018	Antal företag som uppfyller kriterierna 2019
Kommunikationstjänster	583	583	294	130
Sällanköpsvaror	1024	1024	596	246
Dagligvaror	430	430	277	104
Energi	262	262	167	58
Finans	863	864	425	192
Sjukvård/hälsa	749	749	399	184
Industri	1463	1463	865	412
Informationsteknik	1008	1008	520	213
Material	542	542	357	144
Fastighet	400	400	228	117
Avlopp, avfall, el och vatten	181	181	115	61
Ospecificerad bransch	128	128	-	-
Summa	7633	7634	4245	1861

Källa: Beräkningar gjorda i STATA baserad på information från Capital IQ (2019)

3.5 Soliditet

Soliditet är ett mått som anger hur stor andel av företagets egna kapital är i förhållande till det totala kapitalet (Berk & DeMarzo 2017). Genom detta nyckeltal mäts företagets långsiktiga balans. Jämförelsen mellan det egna kapitalet och företagets totala tillgångar görs för att förstå hur stor andel av de totala tillgångarna som har finansierats av företagets egna kapital. Resterande del av företagets tillgångar är finansierade på annat sätt och medför ett krav på företaget att betala ränta. På grund av detta ställs krav på företag att inneha en god likviditet (BAS 2016). Soliditetsmättet är vanligt vid analys av företagets förhållanden på sikt. Exempel på vad användare av finansiella rapporter är intresserade av när de analyserar företagets förhållanden på sikt är företagets förmåga att överleva samt vilken betalningsförmåga företaget har för att betala tillbaka dess långfristiga skulder (Nilsson, Isaksson & Martikainen 2002). Ibland kan soliditet definieras som företagets förmåga att motstå förluster. Anledningen till detta är då det egna kapitalet minskas med de förluster som uppstår för företaget. När detta sker blir soliditeten låg och företaget riskerar att hamna i konkurs. Därför är en hög soliditet önskvärd hos företag och ses som en garanti för att verksamheten ska fortsätta framöver och kunna klara av stora förluster utan att behöva avveckla verksamheten. Mättet soliditet är även det vanligaste måttet som banker och andra finansiärer använder sig av vid analys av företag när de ska göra en bedömning om företaget är en stabil låntagare eller ej (BAS 2016). Hur man beräknar soliditeten visas i figur 1 nedan.

Figur 1: Soliditet

$$\text{Eget kapital} / \text{Totala Tillgångar} = \text{Soliditet}$$

Källa: BAS (2016)

3.6 Skuldsättningsgrad

Skuldsättningsgrad kan ses som ett omvänt nyckeltal till soliditet. Skuldsättningsgraden mäter hur stora skulderna är i förhållande till det egna kapitalet (Berk & DeMarzo 2017). Skuldsättningsgraden visas i antal gånger vilket innebär att nyckeltalet visar hur många gånger större skulderna är än det egna kapitalet (Catasús, Högberg & Johrén 2017). Genom att studera ett företags skuldsättningsgrad får man information om hur tillgångarna har finansierats via externt kapital (Berk & DeMarzo 2017). Ett av de främsta områden som skuldsättningsgraden används i är vid analys av vilken effekt företagets skuldsättning har på det egna kapitalet (BAS 2016). Skuldsättningsgraden ses som ett systerbegrepp med soliditetsmättet ovan. Det ska dock tilläggas att intentionen mellan dessa två nyckeltal kan skilja sig åt. Fokus i detta mått är företagets skulder, medan det är det egna kapitalet som det fokuseras på i soliditetsmättet. Genom skuldsättningsgraden kan en förståelse skapas om företaget tjänar pengar på sin verksamhet eller via finansiering. Generellt finns det dock samma information i måtten skuldsättningsgrad och soliditet, det som skiljer dessa nyckeltal åt är uppställningen (Catasús, Högberg & Johrén 2017). Ju högre företagens finansiella skulderna är, desto högre blir deras skuldsättningsgrad (International Financial Reporting Standard 2016). Hur skuldsättningsgraden beräknas visas i figur 2.

Figur 2: Skuldsättningsgrad

$$\text{Skulder} / \text{Eget Kapital} = \text{Skuldsättningsgrad}$$

Källa: BAS (2016)

3.7.1 Gruppindelning av data

För att få vetskap om den effekt som visats i den deskriptiva datan är statistisk signifikant delades den insamlade datan in i två grupper för att kunna göra t-test, Mann-Whitney test samt multipel regressionsanalys. Grupp ”hög lease” består av företag som befinner sig i branscher där leasing är en vanlig finansieringsmetod. I denna grupp finns följande branscher: finans, energi, sällanköpsvaror och dagligvaror. Grupp ”låg lease” består av de företag som befinner sig i branscher där finansiering via leasing inte är fullt lika vanligt som för grupp ”hög lease”. I denna grupp finns följande branscher: Kommunikationstjänster, sjukvård/hälsa, industri, informationsteknik, material, fastighet, samt avlopp, avfall, el och vatten. Vad som är viktigt vid test av två olika gruppers data är att de studerade observationerna ska vara oberoende av varandra, de får dessutom inte finnas med i båda av de studerade grupperna samtidigt (Mauget 2011). För att senare kunna dra slutsatser och för att

besvara vår frågeställning skapades hypoteser. Dessa hypoteser testades sedan genom ett t-test, Mann-Whitney test samt genom en multipel regressionsanalys. I denna uppsats kommer olika signifikansnivåer att tillämpas. Dessa signifikansnivåer är på 95%, 99% och 99,9%. Vid signifikansnivå på 95%, 99% respektive 99,9% kommer nollhypotesen förkastas om testets p-värdet är mindre än 0.05, 0.01 respektive 0.001. Om nollhypotesen förkastas är skillnaden mellan grupperna signifikanta (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2018). Nedan presenteras vår hypotes.

H₀: Det sker ingen förändring i företags kapitalstruktur mellan kvartal 4 2018 och kvartal 1 2019 i samband med införandet av redovisningsstandarderna IFRS 16.

H₁: Det sker förändring i företags kapitalstruktur mellan kvartal 4 2018 och kvartal 1 2019 i samband med införandet av redovisningsstandarderna IFRS 16.

3.7.2 Hypotesprövning

För att kunna uttala sig om resten av populationen och för att kunna säkerställa att samband finns kommer hypotesprövning att göras. Vid hypotesprövning jämförs det observerade utfallet mot det resultat som skulle ges om resultatet genererats av en slump (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2018). Denna empiriska studie har som mål att undersöka om den nya redovisningsstandarderna IFRS 16 har en påverkan på företags kapitalstruktur. Om sannolikheten finns att ett i urvalet observerat samband skulle uppstå förkastas nollhypotesen och mothypotesen är sann (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2018). Vår nollhypotes anger att det inte finns någon skillnad mellan kvartal 4 2018 och kvartal 1 2019 och att samband saknas i populationen. Om nollhypotesen är sann innebär det att IFRS 16 inte har någon påverkan på företags kapitalstruktur. Om vår nollhypotes förkastas är mothypotesen sann. Förkastas nollhypotesen finns skillnader i företags kapitalstruktur mellan kvartal 1 2018 och kvartal 1 2019 och att samband finns med implementeringen av IFRS 16.

Hypotesprövningen i denna studie är begränsad i sitt urval av olika redan nämnda anledningar. Detta har lett till att det finns en viss variation i storlek på de olika studerade grupperna.

3.7.3 T-test, Mann-Whitney test och Multipel regressionsanalys

Anledningen till att både t-test och Mann-Whitney test används i denna uppsats är för att identifiera om det eventuellt uppstår skillnad i resultatet beroende på vilket test som används. T-testet baseras på medelvärden och Mann-Whitney test baseras på medianvärden (Mauget 2011). Till grund för t-testet finns en t-fördelning, de variabler som undersöks antas vara normalfördelade. Testet mäter skillnader mellan grupperns olika medelvärden (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2018). Mann-Whitney är ett test som ses som en motsvarighet till t-testet. De variabler som undersöks har data

som inte behöver vara normalfördelad. Testet mäter skillnader mellan två olika gruppers medianvärden (Mauget 2011). Ett ytterligare sätt för att kunna uttala sig om populationen och kunna dra slutsatser om vilken påverkan IFRS har på företags kapitalstruktur är att göra regressionsanalys. I denna analys görs prövning på om vi kan förutsäga att det samband som uppstår gäller för populationen eller om sambandet enbart uppstår slumpmässigt. Dessutom bestäms om det går att förutsäga att de variabler som studeras har en signifikant påverkan. I vår regressionsanalys ser vi på hur stor del av variationen i soliditet respektive skuldsättningsgrad som påverkas av olika variabler. Ett flertal oberoende variabler kommer att analyseras och testas samtidigt. Detta görs för att se vilka faktorer det är som påverkar företags kapitalstruktur. De variabler vi valt att undersöka är ”år”, ”bransch” och ”år x bransch”. Nedan i figur 3 visas de två olika regressionsmodeller som regressionsanalysen utgått ifrån. I vår regressionslinje har vi två respektive tre oberoende variabler. Fokus i vår regressionslinje är att se hur dessa oberoende variabler tillsammans bestämmer förändringen i de beroende variablerna soliditet och skuldsättningsgrad. Vid presentation av vår regressionsanalys i den empiriska analysen kommer regressionens koefficient, standardavvikelse och det justerade R²-värdet att presenteras.

Figur 3: Regressionslinje

$$Y = \beta_0 + \beta_1 \text{år} + \beta_2 \text{bransch}$$

$$Y = \beta_0 + \beta_1 \text{år} + \beta_2 \text{bransch} + \beta_3 (\text{år} * \text{bransch})$$

Källa: Egen illustration utifrån Løvås & Karlssons (2006) bok

3.7.4 Variabler

I regressionsanalysen som görs är de beroende variablerna soliditet respektive skuldsättningsgrad. De variablerna som är oberoende och kommer att testas är ”år”, ”bransch” och ”år x bransch”. Anledningen till varför dessa oberoende variabler testas är för att identifiera vilka olika faktorer det är som kan förklara förändringen i företagens kapitalstruktur. Det vill säga om de studerade variablerna har en signifikant effekt på den beroende variabeln (Løvås & Karlsson 2006). I denna analys behövs inga kontrollvariabler eftersom de variabler som vi undersöker är exogena. En exogen variabel är en variabel som bestäms utanför modellen, vilket innebär att det är en förändring i den exogena variabeln som ger upphov till vissa effekter (Persson & Skult 2018). Variabeln ”år” är en dummyvariabel. För år 2019 är värdet på denna variabel 1 i STATA och anger hur mycket lägre eller högre det förväntade värdet på soliditeten respektive skuldsättningsgraden är för 2019 jämfört med 2018. Genom denna variabel kan vi se hur sannolikt det är för variabeln ”år” att den har en påverkan på hur företags kapitalstruktur förändras. År 2018 har värde 0 i STATA. I variabeln ”bransch” finns de olika studerade branscherna. Även denna variabel är dummyvariabel, vilket innebär att den anger hur mycket lägre eller högre det förväntade värdet på soliditeten respektive skuldsättningsgraden är

för de branscher där leaseing är mer vanligt jämfört med de branscher där leasing inte är fullt lika vanligt. De företag som befinner sig i branscher där leasing är en vanlig finansieringsmetod är finans, energi, sällanköpsvaror och dagligvaror. I STATA antar dessa branscher värdet 1. Resterande branscher som inte befinner sig i branscher där leasing är en vanlig finansieringsmetod antar värdet 0. Genom denna variabel kommer vi kunna identifiera om variabel ”bransch” är en bidragande faktor till den förändring som sker i företags kapitalstruktur. I variabeln ”år x bransch” kan vi se den inkrementella effekten på leasing som uppstår post, det vill säga efteråt, för hög lease- jämfört med låg lease-företag. Eftersom de företag som befinner sig i branscher där leasing är mer vanligt antar värdet 1 i STATA kan vi genom denna variabel se den post-effekt som uppstår för de branscher som innehar mer leasing än andra.

3.7.5 Extremvärden

Som ovan nämnts baseras t-testet på grupperns olika medelvärden vilket är ett välkänt och etablerat centralmått. Då medelvärdet inte alltid ger den mest representativa bild av den data som studerats har vi valt att ta bort de mest extrema värdena vid beräkningarna. Anledningen till att medelvärdet inte alltid ger den mest representativa bilden är för att det kan finnas avvikande värden som inte är representativa för den resterande mängden data (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2018). För att förbättra precisionen av medelvärdet vid beräkning av nyckeltalen samt vid t-testet och i regressionsanalysen har 1 procent av de högsta respektive de lägsta observationerna tagits bort. Mann-Whitney testet är ett mer robust test som baseras på medianen (Mauget 2011). Därför kommer detta test inte att påverkas av att 1 procent av de högsta respektive de lägsta observationerna tagits bort.

3.8 Kritik avseende den valda metoden

Den finansiella data som har använts har hämtats från Capital IQ. För att fånga effekten av IFRS 16 har ett stort antal observationer samlats in. Den data som fanns tillgänglig för 2019 bestod av betydligt färre observationer än den data som samlades in från 2018. Detta ledde till att de studerade observationerna stundtals saknade en del av informationen och fick då uteslutas vid beräkningarna. Enligt Bryman och Bell (2017) kan den typ av undersökningsmetod som valts att göras ibland ge en förenklad bild av verkligheten eftersom viktiga aspekter utelämnas. För att fånga den effekt IFRS 16 får på företags kapitalstruktur har vissa antaganden behövts göras i samband med bearbetningen av datan. Vi vill även avsluta med att nämna att vi är medvetna om att det finns andra faktorer som har betydelse vid analysering av företags kapitalstruktur än IFRS 16 effekter, dessa faktorer har vi valt att bortse från i denna uppsats.

4. Empirisk analys

I detta kapitel kommer en redogörelse göras för den empiri som samlats in samt resultat från vår studie kommer att presenteras och analyseras. En inledande presentation görs av den data som samlats in och kapitlet avslutas med att datan delas upp, testas och analyseras i t-test, Mann-Whitney test samt genom en multipel regressionsanalys. En diskussion kring IFRS 16 påverkan på de olika branscherna tas upp och en identifiering görs i den skillnad som uppstår. Dessutom sker en diskussion om vilka branscher som blivit mer påverkade än andra. Utöver detta görs en redogörelse om huruvida resultatet är statistisk signifikant och de variabler som påverkar förändringen i företags kapitalstruktur identifieras.

Vi vill inledningsvis informera att den data som samlats in och nu kommer att presenteras ger information från olika perspektiv i form av nyckeltal, tester och multipel regressionsanalys. I tabell 3 nedan visas den totala förändring som skett under den studerade perioden. I tabell 4 och 5 visas sedan beräkningar på soliditet och skuldsättningsgrad för de 12 olika studerade branscherna. Dessa presenteras för att på ett deskriptivt sätt visa den förändring som skett mellan kvartal 4 2018 och kvartal 1 2019. Genom att studera nyckeltalen för de olika branscherna kan en identifiering göras av den förändring som uppstått och de branscher som haft störst respektive lägst förändring i de studerade nyckeltalen kan bestämmas. För att få information om något samband finns mellan förändringen i företagets kapitalstruktur och implementeringen av IFRS 16 har t-test samt Mann-Whitney test gjorts. Vid de tillfällen som nollhypotesen förkastas görs så även en redogörelse om sambandet är signifikant eller om det beror på slumpen. På grund av att denna data presenteras utifrån olika perspektiv kommer analys av nyckeltal respektive analys av tester redovisas separat i denna empiriska analys. Avslutningsvis kommer en multipel regressionsanalys göras. Regressionsanalysen görs för att kunna förutsäga om de variabler som studeras har en signifikant påverkan.

4.1 Deskriptiv data och nyckeltalsanalys

För att fånga den totala förändringen som skett för företagen under den studerade perioden kan tabell 3 studeras. Den data som samlats in är baserad på 4245 företag för år 2018 respektive 1861 företag för 2019. I tabell 3 nedan visas de studerade företagens genomsnittliga soliditet och skuldsättningsgrad för respektive år. Här kan avläsas att soliditeten minskat och skuldsättningsgraden ökat. Soliditeten var för år 2018 48% och efter implementeringen av den nya redovisningsstandarden IFRS 16 har den år 2019 minskat till 44%. Från år 2018 till 2019 har den genomsnittliga soliditeten för samtliga studerade branscher minskat med 4 procentenheter. Denna förändring från ett kvartal till

ett annat ses som en stor förändring. I skuldsättningsgraden, som är det omvända nyckeltalet till soliditet har en ökning skett från 2.18 ggr för år 2018 till 2.58 ggr för 2019. Detta innebär att den genomsnittliga skuldsättningsgraden för samtliga studerade branscher ökat med 0.40 gånger från år 2018 till år 2019. Denna ökning anses vara en kraftig ökning från kvartal 4 2018 till kvartal 1 2019. Genom informationen som ges i tabell 3 kan konstateras att en förändring skett i samtliga studerade branschers finansiella nyckeltal sedan IFRS 16 implementerades. Detta är i linje med den effekt som IFRS (2016) förutspådde skulle ske. Redan år 2016 gav International Financial Reporting Standard ut ett förarbete som bland annat behandlade att leasetagare skulle påverkas av IFRS 16. Eftersom företag nu behöver redovisa all leasing i balansräkningen kommer företagen inte kunna förmedla en lika positiv bild som tidigare. Förklaringen till detta är då innehav av leasing leder till ökade tillgångar och skulder i balansräkningen efter implementeringen av IFRS 16 (Marton, Pettersson & Lundqvist 2018). Vid analys av tabell 3 kan konstateras att IFRS 16 i genomsnitt leder till lägre soliditet och högre skuldsättningsgrad för samtliga studerade branscher.

Tabell 3 Förändring i soliditet respektive skuldsättningsgrad för samtliga branscher

År	Antal företag	Soliditet	Skuldsättningsgrad (ggr)
2018	4245	48%	2.18
2019	1861	44%	2.58

Källa: Beräkningar gjorda i STATA baserad på information från Capital IQ (2019)

Samtliga företag som studerats är indelade i totalt 12 olika branscher. Den genomsnittliga förändringen per bransch för respektive nyckeltal under den studerade perioden kan avläsas i tabell 4 och 5. I dessa tabeller ges en mer detaljerad beskrivning av förändringen som skett jämfört med ovan analys av den genomsnittliga totala förändringen. Genom analys av förändringen i nyckeltalen nedan kan identifiering av de skillnader som uppstår mellan de olika branscherna göras. Utöver detta kan de branscher som påverkats mer än andra under den undersökta perioden även utläsas. Generellt kan sägas att den genomsnittliga soliditeten i samtliga branscher har minskat. De branscher där förändringen har varit störst i genomsnitt och som då påverkats mest är energi, finans samt material. I dessa branscher har soliditeten minskat med hela 6%, 13% respektive 5%. Denna förändring ses som relativt stor då de resterade studerade branscherna inte förändrats i samma takt. Som nämnts tidigare i den teoretiska referensramen hänger soliditet och skuldsättningsgrad ihop. BAS (2016) anger att om skuldsättningsgraden i ett företag är hög är soliditeten i samma företag är låg, och vice versa. Vid analys av tabell 5 kan utläsas att den genomsnittliga skuldsättningsgraden för majoriteten av de studerade branscherna har ökat. Detta anses som rimligt då soliditeten minskat i de studerade branscherna. Vid analys av skuldsättningsgraden är kommunikationstjänster, finans och sjukvård/hälsa de branscher som haft störst förändring och då påverkats mest i genomsnitt. I dessa

branscher har skuldsättningen ökat med 0.54 ggr, 2.22 ggr respektive 0.25 ggr. Genom att se vilka branscher som påverkas mest jämfört med tidigare år blir den logiska följden att betrakta dessa branscher som mer leasingintensiva än de andra studerade branscherna. I kontrast till detta anger Morais (2013) att de branscher där det är vanligast att leasa tillgångar är transportbranschen, tjänstesektorn och detaljhandeln. Andra forskare anser att storleken på företaget har stor betydelse om de är leasingintensiva eller ej. Graham, Lemmon och Schallheim (1998) anser att leasing är mer vanligt i stora företag samtidigt som Sharpe och Nguyen (1995) anser att det är mindre företag som leasar sina tillgångar. Detta är dock en variabel som ej studerats i denna uppsats.

De branscher vars genomsnittliga soliditet förändrats minst under den studerade perioden är sjukvård/hälsa samt avlopp, avfall, el och vatten. I dessa branscher har soliditeten endast minskat med 1%. Denna förändring ses som relativt liten jämfört med de andra studerade branscherna. Vad som kan vara något överraskande är att sjukvård/hälsa vars soliditet förändrats minst, även tillhörde den bransch vars skuldsättningsgrad haft en av de största förändringarna under den studerade perioden. Dessutom har för branscherna avlopp, avfall, el och vatten, material samt energi haft en skuldsättningsgrad som minskat under den studerade perioden. Soliditetsmättet och skuldsättningsgraden borde röra sig i motsatt riktning från varandra. I dessa branscher har skuldsättningsgraden rentav minskat med 0.42 ggr, 0.01 ggr samt 0.09 ggr. Troligtvis beror dessa siffror på att de studerade företagen för 2018 respektive 2019 inte alltid är samma för båda av de studerade åren och därför rör nyckeltalen sig inte alltid åt motsatta riktningar. Anledningen till bortfallet förklaras i bortfallsanalysen och beror på de kriterier som satts upp för att medverka i denna analys.

Tabell 4 Förändring i soliditet per bransch mellan åren 2018 - 2019

Bransch	Soliditet 2018	Soliditet 2019	Förändring
Kommunikationstjänster	47%	45%	-2%
Sällanköpsvaror	47%	43%	-4%
Dagligvaror	49%	46%	-3%
Energi	64%	58%	-6%
Finans	33%	20%	-13%
Sjukvård/hälsa	60%	59%	-1%
Industri	43%	41%	-2%
Informationsteknologi	51%	49%	-2%
Material	56%	51%	-5%
Fastighet	52%	48%	-4%
Avlopp, avfall, el och vatten	43%	42%	-1%

Källa: Beräkningar gjorda i STATA baserad på information från Capital IQ (2019)

Tabell 5 Förändring i skuldsättningsgrad per bransch mellan åren 2018 - 2019

Bransch	Skuldsättningsgrad 2018 (ggr)	Skuldsättningsgrad 2019 (ggr)	Förändring (ggr)
Kommunikationstjänster	1.94	2.48	0.54
Sällanköpsvaror	1.92	2.02	0.10
Dagligvaror	1.66	1.77	0.11
Energi	1.12	1.03	-0.09
Finans	6.84	9.06	2.22
Sjukvård/hälsa	1.05	1.30	0.25
Industri	2.12	2.13	0.01
Informationsteknologi	1.43	1.48	0.05
Material	1.22	1.21	-0.01
Fastighet	1.36	1.45	0.09
Avlopp, avfall, el och vatten	2.23	1.81	-0.42

Källa: Beräkningar gjorda i STATA baserad på information från Capital IQ (2019)

Det bör tilläggas att möjlighet finns att de effekter som påvisats vid analys av dessa nyckeltal hade varit större om de mest extrema värdena inte rensats bort. Troligtvis hade en större skillnad i branscherna då kunnat identifieras vid beräkning av nyckeltalen. Djurfeldt, Larsson och Stjärnhagen (2018) anger att det kan finnas medelvärden som inte är representativa för den resterande mängden data. Därför anses att en mer korrekt och rättvis bild av verkligheten visas genom att 1% av högsta respektive lägsta värde rensats bort från datan. Genom att studera tabell 4 och 5 ovan kan det konstateras att efter den nya redovisningsstandarden IFRS 16 implementeras har soliditeten i samtliga branscher minskat och skuldsättningsgraden har ökat i majoriteten av de studerade branscherna. De tre branscher där soliditeten har minskat mest jämfört med föregående år är finans, energi och material. De branscher som har ökat sin skuldsättning mest jämfört med föregående år är finans, kommunikationstjänster och sjukvård/hälsa.

4.2 Gruppindelning av branscherna

Genom att analysera nyckeltalen ovan kunde uppfattning ges om vilka branscher som påverkats mer än andra i samband av implementeringen av IFRS 16. Vi är i denna empiriska studie även intresserade av om något statistiskt samband finns mellan förändringen av företags kapitalstruktur och implementeringen av IFRS 16. Soliditet och skuldsättningsgrad för grupp ”hög lease” respektive grupp ”låg lease” presenteras i tabell 6 nedan. Genomsnittlig förändringen i soliditet kan avläsas i panel A och genomsnittlig förändringen i skuldsättningsgraden kan avläsas i panel B.

Gruppindelningen har gjorts för att kunna utföra de olika testerna samt för att kunna genomföra regressionsanalyser. Grupp ”hög lease” består av företag som befinner sig i branscher där leasing är en vanlig finansieringsmetod. I denna grupp har den genomsnittliga soliditeten minskat och den genomsnittliga skuldsättningsgraden ökat under den studerade perioden. Soliditeten har minskat med

totalt 8 procentenheter och skuldsättningsgraden har ökat 0.94 gånger. Grupp ”låg lease” består av de företag som befinner sig i branscher där leasing som finansieringsmetod är mindre vanligt. Även i grupp ”låg lease” har en förändring skett i dessa finansiella nyckeltal. Den genomsnittliga soliditeten för denna grupp har minskat med 2 procentenheter och den genomsnittliga skuldsättningsgraden har ökat 0.1 gång. Jämförs grupp ”hög lease” med grupp ”låg lease” kan det konstateras att förändringen i ”hög lease” är betydligt större än i ”låg lease”. Soliditeten för grupp ”hög lease” har minskat 6 procentenheter mer än för grupp ”låg lease”. Skuldsättningsgraden för grupp ”hög lease” har ökat med 0.84 gånger mer än för grupp ”låg lease”. Genom att studera förändringen för de olika studerade grupperna i tabell 6 kan avläsas att den grupp vars kapitalstruktur förändrats mest sedan föregående år är för grupp ”hög lease”. Att kapitalstrukturen för grupp ”hög lease” förändrats mer än för grupp ”låg lease” kan ses eftersom förändringen i både soliditet och skuldsättningsgrad är mer för denna grupp. Genom detta konstaterande kan vi med stöd till Mesrobian, Moen & Stenheim (2018) bekräfta att de företag som innehar mer leasing än andra blir mer påverkade än de företag som innehar mindre leasing.

För att kunna identifiera om det finns något statistiskt samband mellan förändringen av företags kapitalstruktur och implementeringen av IFRS 16 kommer analys av t-test och Mann-Whitney test göras nedan. Avslutningsvis för att kunna förutsäga vilka av de studerade variablerna det är som har en signifikant påverkan på förändringen i företags kapitalstruktur kommer en multipel regressionsanalys att göras.

4.3 Analys av t-test samt Mann-Whitney test

De två testfunktioner som kommer att användas för att kunna dra slutsatser om vår hypotes samt identifiera om det finns någon statistisk signifikans är t-test samt Mann-Whitney test. I dessa test bestäms hur sannolikt det är för det värde som uppmätts skulle genereras av slumpen (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2018). Nedan i tabell 6 presenteras t-testets t-värden. I panel A visas de t-värden som baserades på soliditet och i panel B visas de t-test som baserades på skuldsättningsgrad. För att kunna ta ställning till om nollhypotesen ska förkastas eller ej krävs att vi har kännedom om vårt stickprov befinner sig innanför eller utanför det kritiska värdet. Vid 95%, 99% respektive 99,9% signifikansnivå är det kritiska värdet 1.96, 2.58, 3.29 eller -1.96, -2.58, -3.29 (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2018). Detta innebär att sannolikheten för att nedan t-värden slumpmässigt skulle uppkommit är mindre än 5%, 1% respektive 0.1%.

Grupp ”hög lease” uppmätta t-värde för soliditet och skuldsättningsgrad hamnade utanför det kritiska värdet får båda studerade nyckeltal. I panel A respektive panel B i tabell 6 kan ses att dessa värden

blev 6.1233 respektive -3.7134. Detta innebär att vår nollhypotes förkastas för de företag som befinner sig i branscher där leasing är en vanlig finansieringsmetod. Det kan konstateras att det sker förändring i företags kapitalstruktur och att samband finns med införandet av IFRS 16. I samma tabell kan även t-värden för grupp ”låg lease” studeras. Här kan ses att t-värdet baserat på soliditetsmättet blev 2.9006 samt att t-värdet som baserades på skuldsättningsgraden blev -1.1738. Vid test baserat på soliditetsmättet hamnar det uppmätta t-värdet utanför det kritiska värdet på 99% signifikansnivå för denna grupp. Detta innebär att det med avseende på soliditetsmättet sker förändring i företags kapitalstruktur och samband finns med införandet av IFRS 16 även för grupp ”låg lease”. Nollhypotesen kan förkastas. Till skillnad från grupp ”hög lease” där båda av de studerade nyckeltalen som testades hamnade utanför acceptansområdet hamnade det t-test som baseras på grupp ”låg lease” skuldsättningsgrad inom acceptansområdet. Detta innebär att när t-testet är baserat på skuldsättningsgraden för grupp ”låg lease” kan vi inte på 95%-nivån påstå att det sker en förändring i företagens kapitalstruktur i samband med införandet av IFRS 16.

I samma tabell visas även t-testernas redovisade p-värden, och styrker det vi redan konstaterat ovan. P-värdet visar hur sannolikt det är att det uppmätta värdet skulle genereras av slumpen. Värdet visar den risk som finns att förkasta nollhypotesen om den vore sann. För att sambandet ska vara statistiskt signifikant på 95%, 99% och 99,9%-nivån behöver p-värdet vara lika med eller mindre än 0.05, 0.01 respektive 0.001 (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2018). För grupp ”hög lease” är den statistiska signifikansen för båda t-test hög. De p-värden som anges i tabellen är 0.0000 respektive 0.0002. Sannolikheten för att det uppmätta värdet skulle genereras av slumpen är låg. Detta innebär att vår slutsats om att förkasta nollhypotesen stärks. P-värdet för grupp ”låg lease” t-test baserat på soliditetsmättet är 0.0037, vilket är något högre än för grupp ”hög lease”. Det bör dock tilläggas att detta p-värde fortfarande är lågt. Det befinner sig under 0.01 vilket innebär att detta värde är statistiskt signifikant på 99%-nivån. Chansen är därmed liten för att det uppmätta resultatet skulle genereras av en slump. T-testet som baserades på skuldsättningsgraden för grupp ”låg lease” p-värde är 0.2405 och överstiger 0.05. Detta innebär, som tidigare nämnts att nollhypotesen inte kan förkastas på 95%-nivån.

Vad som ansågs vara intressant var om resultatet skulle vara något annat när testet baserades på medianvärde istället för ett medelvärde. Därför valdes så även att testa vår hypotes genom ett Mann-Whitney test som baserades på medianvärden. För att få vetskap om vi kan förkasta nollhypotesen i detta test krävs vetskap om z-värdet. De z-värden som uppmättes vid Mann-Whitney test visas så även i tabell 6 nedan. I stora urval blir båda testfunktionernas t-fördelning och z-fördelningen lika

(Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2018). Detta innebär att det kritiska värdet blir samma som i de testfunktioner vi använt oss av ovan.

Mann-Whitney test för grupp ”hög lease” respektive grupp ”låg lease” resulterade i att z-värdet hamnade utanför acceptansområdet i samtliga tester, oavsett vilket nyckeltal som testet baserades på. Dessa z-värden blev 3.369 och 6.030 när testet baserades på soliditetsmättet för grupp ”hög lease” respektive grupp ”låg lease”. När testet baserades på skuldsättningsgraden blev z-värdet -4.234 för grupp ”hög lease” respektive -6.119 för grupp ”låg lease”. Detta innebär att nollhypotesen kan förkastas i samtliga fall vid test av Mann-Whitney. För grupp ”hög lease” och grupp ”låg lease” kan det konstateras att det sker förändring i företags kapitalstruktur och att samband finns med införandet av IFRS 16. Mann-Whitney testets p-värden redovisas för i samma tabell. Dessa p-värden uppmättes till 0.0008, 0.000, 0.0000 och 0.0000 vilket innebär att alla p-värden understiger 0.001. Detta innebär att testerna är statistiskt signifikanta på 99.9%-nivån. Den statistiska signifikansen i dessa Mann-Whitney test är höga och sannolikheten för att dessa uppmätta värden skulle genereras av slumpen är låg.

Tabell 6 Översikt över gruppernas nyckeltal och resultat från tester under den studerade perioden

			Numerisk		Icke - numerisk	
Panel A: Soliditet	2018	2019	t-värde	p-värde	Mann-Whitney	p-värde
Låg lease	50%	48%	2.9006	0.0037	3.369	0.0008
Hög lease	46%	38%	6.1233	0.0000	6.030	0.0000
Panel B: Skuldsättningsgrad	2018	2019	t-värde	p-värde	Mann-Whitney	p-värde
Låg lease	1.65 ggr	1.75 ggr	-1.1738	0.2405	-4.234	0.0000
Hög lease	3.2 ggr	4.14 ggr	-3.7134	0.0002	-6.119	0.0000

Källa: Beräkningar gjorda i STATA baserad på information från Capital IQ (2019)

Utifrån t-testet kan vi påvisa att det sker en förändring i företags kapitalstruktur för de företag som befinner sig i grupp ”hög lease”. Samband finns med införandet av redovisningsstandarden IFRS 16. För denna grupp förkastades nollhypotesen i båda av fallen, oavsett vilket nyckeltal som testet baserades på. För grupp ”låg lease” förkastades nollhypotesen i det t-test som baserades på soliditetsmättet. Vid samma test fast baserat på skuldsättningsgrad kunde nollhypotesen ej förkastas. Vid t-test finns då en viss tvetydighet för grupp ”låg lease” gällande sambandet mellan förändring i företags kapitalstruktur och implementeringen av IFRS 16. Detta gör det svårare att utifrån t-testet

dra en slutsats om grupp ”låg lease” eftersom olika resultat ges beroende på vilket nyckeltal som studeras. Däremot tyder detta på att kapitalstrukturen påverkas även för denna grupp, men om samband finns med införandet av IFRS 16 är svårare att säga. För grupp ”hög lease” kan konstateras att förändring sker i företags kapitalstruktur och samband finns med införandet av IFRS 16. Detta resultat fick vi både i t-testet som baserades på soliditet och i t-testet som baserades på skuldsättningsgraden. Vid Mann-Whitney test kunde ett liknande resultat ges, en viss variation jämfört med t-testet kunde dock identifieras. I samtliga Mann-Whitney test förkastades nollhypotesen. Detta gäller för både för grupp ”hög lease” och grupp ”låg lease” oavsett om testet baserades på soliditet eller skuldsättningsgrad. Detta resulterade i ett konstaterande att det sker förändring i företags kapitalstruktur och att finns samband med införandet av IFRS 16 för båda grupperna. Genom att jämföra resultat från t-test med resultat från Mann-Whitney test kunde en identifiering göras om de uppmätta resultaten eventuellt skiljde sig åt. Vi kan nu se att testen visar relativt lika resultat. Troligtvis hade en större skillnad uppmätts om de mest extrema värdena funnits kvar vid test av datan. Den skillnad som identifierades mellan dessa två test är att nollhypotesen ej förkastades i t-testet när det baserades på skuldsättningsgraden för gruppen ”låg lease”. Resterande tester som utfördes för de studerade grupperna i form av t-test och Mann-Whitney påvisar att samband finns mellan förändring i företags kapitalstruktur och införandet av IFRS 16 och att nollhypotesen förkastas.

4.4 Multipel regressionsanalys

I tabell 7 nedan visas de resultat som uppmättes vid de olika regressionsanalyserna.

Regressionsanalysens syfte var dels att undersöka om det går att förutsäga om den förändring som uppstår i soliditet respektive skuldsättningsgrad gäller för hela populationen, eller om det bara uppstår slumpmässigt. Utöver detta önskades således att kunna förutsäga vilka av de studerade variabler det är som har en signifikant påverkan på företags kapitalstruktur. I tabellen kan information om koefficienten, standardavvikelse och det justerade R^2 -värdet utläsas. Genom vetskap om koefficienten ges information om hur många enheter som de beroende variablerna förändras när de oberoende variablerna förändras med en enhet (Djurfeldt & Barmark 2009). I vårt fall är de beroende variablerna soliditet respektive skuldsättningsgrad. De variabler som anges i tabellen representerar de faktorer som tros påverka företags kapitalstruktur. I denna empiriska analys är dessa faktorer ”år” och ”bransch”. Vi studerar även interaktionen mellan år och bransch. I tabell 7 presenteras fyra olika modeller. Modellerna ”Soliditet 1” och ”Soliditet 2” är baserade på när den beroende variabeln är soliditet. De två resterande modellerna i tabellerna är benämnda till ”skuldsättningsgrad 1” och ”skuldsättningsgrad 2” och är baserade på när den beroende variabeln är skuldsättningsgrad. I ”soliditet 1” respektive ”soliditet 2” visas effekten av variablerna ”år” och

”bransch”. I modell ”soliditet 2 ” och ”skuldsättningsgrad 2” är interaktionsvariabeln ”år x bransch” även inkluderad och i dessa modeller visas den effekt IFRS 16 får på företagets kapitalstruktur genom att se hur soliditeten respektive skuldsättningsgraden förändras. Om värdet är signifikant anges en, två eller tre * på den oberoende variabelns koefficient motsvarande p-värde understigande 0.05, 0.01 respektive 0.001. Det som visas inom parentes i tabellen är standardfelet. Standardfelet krävs för att kunna göra en exakt tolkning om huruvida koefficienten är signifikant eller ej (Djurfeldt & Barmark 2009). I tabellen anges så även skärningspunkten. Det innebär att denna rad visar vad den beroende variabeln är när den oberoende variabeln är 0 (Løvås & Karlssons 2006). Längst ner i tabellen anges regressionsanalysens justerade R²-värde. Detta värde används för att identifiera den varians som uppstår i soliditet respektive skuldsättningsgrad och som kan förklaras av de oberoende variablerna. Djurfeldt, Larsson och Stjärnhagen (2018) anser att justerat R² är att föredra då det finns en sannolikhet att R² utan justering ibland visar ett för generöst värde.

Tabell 7 Överblick över resultat från de olika modellerna vid multipel regressionsanalys

Variabler	Soliditet 1	Skuldsättningsgrad 1	Soliditet 2	Skuldsättningsgrad 2
År	-0.0405988*** (0.0066604)	0.3773015*** (0.1029757)	-0.0223055** 0.0081232	0.1053248 (0.1256032)
Bransch	-0.0589345*** (0.006479)	1.803271*** (0.1001704)	-0.042408*** (0.007721)	1.557562*** (0.1193837)
År x bransch	- -	- -	-0.0555517*** (0.141557)	0.8259187*** (0.2188787)
Skärningspunkt	0.5031788*** (0.0043043)	1.562502*** (0.0665478)	0.4974676*** (0.0045389)	1.647415*** (0.0701813)
Antal observationer	6106	6106	6106	6106
R ² (justerat)	0.0186	0.0517	0.0209	0.0537

Källa: Regressionsanalys gjord i STATA baserad på information från Capital IQ (2019)

* = p < 0.05

** = p < 0.01

*** = p < 0.001

Genom att studera variabeln ”år” i modell ”soliditet 1” och ”skuldsättningsgrad 1” kan utläsas att soliditeten minskade och skuldsättningsgraden ökade. Variabeln ”år” är statistisk signifikant på 0.1% i båda av dessa modeller. Sannolikheten att förkasta nollhypotesen även om den vore sann är mindre än 0.1% (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2018). Från år 2018 till 2019 kommer soliditeten respektive skuldsättningsgraden i dessa modeller minska med 4.1% i modell ”soliditet 1” respektive öka med 0.38 ggr i modell ”skuldsättningsgrad 1”.

Regressionslinjen visar hur de oberoende variablerna tillsammans bestämmer förändringen i de beroende variablerna soliditet och skuldsättningsgrad. Därför blir en av de mer intressanta delarna i

denna analys att se den vidare post-effekt som uppstår i de branscher som innehar mer leasing i samband med implementeringen av IFRS 16. Genom att analysera variabeln "år" i modellerna "soliditet 2" och "skuldsättningsgrad 2" kan ses att soliditeten minskade och skuldsättningsgraden ökade för gruppen låg lease. Från år 2018 till 2019 kommer soliditeten att minska i med 2.2% i modell "soliditet 2". I modell "skuldsättningsgrad 2" är variabeln "år" däremot inte signifikant, vilket innebär att det inte går att säga med säkerhet att betydelse finns för hur kapitalstrukturen i företag förändras mellan 2018 och 2019. Trots detta visar majoriteten av de studerade modellerna statistisk signifikans på de studerade variablerna vilket innebär att det med stor sannolikhet kan konstateras att de studerade variablerna har en påverkan på företags kapitalstruktur. Genom denna regressionsanalys kan se att nästan samtliga av de studerade variablerna har en signifikant påverkan på företags kapitalstruktur. I modell "soliditet 2" kan ett negativt samband identifieras och vi kan säkerställa att samtliga av de studerade variablerna har betydelse för hur kapitalstrukturen förändras. Gällande modell "skuldsättningsgrad 2" är regressionslinjen positiv. I denna modell kan vi säkerställa att samtliga studerade variabler, förutom variabeln "år" har betydelse för hur kapitalstrukturen förändras.

Den stegvisa effekt IFRS 16 har på företags kapitalstruktur kan utläsas med hjälp av interaktionsvariabeln "år x bransch". Genom att studera denna interaktionsvariabel kan ses att soliditeten minskar med 5,6% och att skuldsättningsgraden ökar med 0.83 ggr. Soliditeten respektive skuldsättningsgraden minskade respektive ökade mer för grupp "hög lease" än för grupp "låg lease". Däremot förändrades de båda nyckeltalen även för grupp "låg lease". Den totala effekt för grupp "hög lease" som sker i samband med implementeringen av IFRS 16 kan utläsas genom att summera "år" och "år x bransch".

Marton, Pettersson & Lundqvist (2018) anger att leasetagare tidigare kunnat förmedla en mer positiv bild eftersom leasing till en viss del inte har behövts redovisas i balansräkningen. Genom att studera tabell 7 kan vi nu se att soliditeten minskar och skuldsättningsgraden ökar i de leasingintensiva branscherna i samband med att IFRS 16 implementeras. I majoriteten av de resultat som uppmättes kunde signifikans påvisas för variablerna "år", "bransch" samt "år x bransch". Därmed kan konstateras att det är sannolikt att dessa variabler bidrar till att soliditeten minskar och att skuldsättningsgraden ökar för de företag som befinner sig inom dessa branscher. Variationen av de oberoende variablerna påverkar de beroende variablerna soliditet respektive skuldsättningsgrad och nollhypotesen kan förkastas. Det sker förändring i företags kapitalstruktur mellan kvartal 4 2018 och kvartal 1 2019 och samband finns med införandet av redovisningsstandarden IFRS 16.

Förklaringsgraden i respektive modell är 0.0186, 0.0517, 0.0209 och 0.0537. Detta indikerar på att svagt samband finns mellan de studerade variablerna och den förändring som uppstår i soliditet respektive skuldsättningsgrad. Detta innebär att vi kan enbart kan förklara 1.86%, 5.17%, 2.09% och 5.37% av variationen som uppstår i den beroende variabeln av de oberoende variablerna. Resterande är oförklarlig och beror på andra saker som vår modell inte kan förklara. Vi vill återigen poängtera att andra faktorer och variabler finns och som påverkar företags kapitalstruktur vilket har betydelse vid analysring av företags kapitalstruktur. I modell "soliditet 1" där den beroende variabeln är soliditet och de oberoende variablerna är "år" och "bransch" visar det justerade R^2 -värdet 0.0186. När vi sedan adderar ytterligare en variabel "år x bransch" visar det justerade R^2 -värdet 0.0209. Detta innebär att sambandet ökar när denna variabel adderas, detta kan utläsas i modell "soliditet 2" i tabell 7. I modell "skuldsättningsgrad 1" där den beroende variabeln är skuldsättningsgrad och de oberoende variablerna är "år" och "bransch" visar det justerade R^2 -värdet 0.0517. När vi sedan adderar ytterligare en variabel "år x bransch" visar det justerade R^2 -värdet 0.0537. Detta innebär även här att sambandet ökar när en variabel adderas i regressionslinjen där den beroende variabeln är skuldsättningsgrad, vilket går att utläsas i modell "skuldsättningsgrad 2".

5. Slutsats

I detta kapitel kommer vi att besvara våra frågeställningar samt en redogörelse kommer att göras för de slutsatser vår empiriska studie har resulterat i. Kapitlet kommer att avslutas med förslag till vidare forskning.

Som tidigare nämnts kan vi enbart fånga den förändring som skett under den studerade perioden för respektive bransch eller grupp. Vi vill så även återigen poängtera att vi är medvetna om att det finns andra faktorer som har betydelse vid analysering av företags kapitalstruktur. Detta innebär att de slutsatser som kommer presenteras om huruvida samband finns mellan förändringen i kapitalstrukturen och implementeringen av IFRS 16 baseras utifrån detta.

Med utgångspunkt i nyckeltalsanalysen kan konstateras att soliditeten har minskat i samtliga branscher och skuldsättningsgraden har ökat i majoriteten av de studerade branscher. Den bransch som påverkats allra mest enligt denna nyckeltalsanalys är finansbranschen. Efter finansbranschen är de branscher som påverkats mest sett till förändringen föregående år energi, material kommunikationstjänster samt hälsa/sjukvård. Ett antagande vi gör är att det är på grund av implementeringen av IFRS 16 som dessa branscher påverkas mer än andra och vi kan således dra slutsatsen att det är dessa branscher som påverkats mer än andra branscher eftersom dess kapitalstruktur förändrats mest.

Den hypotes som skapades har analyserats med hjälp av t-test, Mann-Whitney test samt genom en multipel regressionsanalys. Syftet med hypoteserna var att identifiera om det sker förändring i företags kapitalstruktur mellan kvartal 4 2018 och kvartal 1 2019 i samband med införandet av redovisningsstandarden IFRS 16. I majoriteten av de olika studerade utfallen visades att samband fanns. Det vill säga att skillnader finns i företags kapitalstruktur mellan kvartal 4 2018 och kvartal 1 2019 och att samband finns med implementeringen av IFRS 16. Vi kunde identifiera signifikanta resultat i samtliga tester som baserades på soliditetsmättet. När testerna baserades på skuldsättningsgraden fick vi vid ett tillfälle resultat som inte var signifikant. Trots detta är de fall där testerna uppvisade signifikanta resultat fler än det test där resultatet inte var signifikant. Detta innebär att sannolikheten är stor även vid de test som baserades på skuldsättningsgraden, att IFRS 16 påverkar företags kapitalstruktur och att samband finns mellan förändring i företags kapitalstruktur och införandet av redovisningsstandarden IFRS 16. Vad som var något överraskande var att grupp ”hög lease” resultat i t-testerna samt Mann-Whitney testerna inte stack ut så pass mycket som vi tidigare förmodat jämfört med grupp ”låg lease”. Detta tror vi beror på att de mest extrema värdena rensats bort från den studerade datan. En annan anledning till varför de olika grupperna inte urskildes

märkvärdigt mycket kan vara den påverkan som redan skett på leasingmarknaden, dvs att företag gjort sig av med sina leasingavtal och valt att finansiera sina tillgångar på andra sätt. I regressionsanalysen kunde vi identifiera att samtliga studerade variabler mer eller mindre har en signifikant påverkan. I alla modeller förutom i modell ”skuldsättningsgrad 2” för variabeln ”år” blev resultatet signifikant.

I denna kartläggning av IFRS 16 påverkan kan det konstateras att redovisningsstandarden har en påverkan på företags kapitalstruktur. För majoriteten av de studerade branscherna kommer de finansiella nyckeltalen att försämrats. Vissa branscher blir mer påverkade än andra. Det går dock inte helt att säga att sambandet är starkare för de företag som innehar mer leasing än företag med låg leasing. Däremot kan konstateras att de branscher som innehar mer leasing än andra påvisar en större förändring i kapitalstrukturen i samtliga tester i samband med införandet av IFRS 16. De studerade variabler har en signifikant påverkan på företags kapitalstruktur i majoriteten av de olika studerade fallen.

5.1 Förslag till vidare forskning

Tidigare studier om de eventuella effekter som sker i samband med implementeringen av IFRS 16 nämner att leasingmarknaden kommer att påverkas. Vår studie tar inte hänsyn till de eventuella effekter som sker på leasingmarknaden. Därför hade det varit intressant om vidare forskning kunde fånga den eventuella förändring som sker på leasingmarknaden. För att genomföra detta krävs att forskaren även studerar den förändring som skett gällande leasingavtal innan 2018. För att sedan se den totala effekt som sker i samband med IFRS 16 hade det varit intressant att vidare forskning fångar både den effekt som sker på leasingmarknaden men även den effekt som sker i företags kapitalstruktur. För att fånga den förändring som sker i företags kapitalstruktur mellan 2018 och 2019 hade det så även varit intressant om vidare forskning kunde basera sin forskning på företags helårsrapporter.

Källförteckning

Abor, J. (2005). The effect of capital structure on profitability: an empirical analysis of listed firms in Ghana. *The Journal of Risk Finance*, 6(5), 438 – 445.

BAS (2016). *Basnyckeltal: För bättre analys och effektivare ekonomistyrning*. Stockholm: Wolters Kluwer.

Berk, J. & DeMarzo, P. (2017). *Corporate Finance*. England: Pearson Education Limited.

Bryman, A., & Bell, E. (2017). *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. Stockholm: Liber

Catasús, B., Högberg, O., & Johrén, A. (2017). *Boken om nyckeltal*. Stockholm: Liber

Dhaliwal, D., Lee, H., & Neamtiu, M. (2011). The Impact of Operating Leases on Firm Financial and Operating Risk. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 26(2), 151-197.

Djurfeldt, G., & Barmark, M. (2009). *Statistisk verktyglåda 2: Multivariat analys*. Lund: Studentlitteratur

Djurfeldt, G., Larsson, R., & Stjärnhagen, O. (2018). *Statistisk verktyglåda 1: Samhällsvetenskaplig orsaksanalys med kvantitativa metoder*. Lund: Studentlitteratur

Eisfeldt, A., & Rampini, A. (2009). Leasing, Ability to Repossess, and Debt Capacity. *The Review Of Financial Studies*, 22(4), 1621-1657.

Far (2019). *FARs samlingsvolym 2019 Redovisning*. Stockholm: FAR.

Far online (u.å.). *IFRS 16 Leasingavtal*. <https://www.faronline.se/dokument/i/ifrs0016/> [2019-11-06]

Graham, J., Lemmon, M., & Schallheim, J. (1998). Debt, Leases, Taxes, and the Endogeneity of Corporate Tax Status. *The Journal of Finance*, 53(1), 131-162.

Grefberg, C. (2018). Se upp med värderingsmultiplar och finansieringsvillkor – nu införs IFRS 16. *Tidningen Balans*, (4), 6-7

IASplus (2019). *IAS 17 – Leases*. <https://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias17> [2019-11-15]

IFRS (2016), *IFRS 16 Leases*. <https://www.ifrs.org/-/media/project/leases/ifrs/published-documents/ifrs16-project-summary.pdf> [2019-11-12]

IFRS (2018). *Conceptual Framework for Financial Reporting*. <https://www.ifrs.org/-/media/project/conceptual-framework/fact-sheet-project-summary-and-feedback-statement/conceptual-framework-project-summary.pdf> [hämtad 2019-11-11]

IFRS (u.å.). *IAS 17 Leases*. <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/ias-17-leases/> [2019-11-11]

International Financial Reporting Standard (2016). *IFRS 16 Leases*. London: International Accounting Standards Board. <https://www.ifrs.org/-/media/project/leases/ifrs/published-documents/ifrs16-effects-analysis.pdf> [2019-11-06]

- Krishnan, V., & Moyer, R. (1994). Bankruptcy costs and the financial leasing decision. *Financial Management*, 23(2), 31-42.
- Løvås, G., & Karlsson, H. (2006). *Statistik: Metoder och tillämpningar*. Malmö: Liber.
- Marton, J., Pettersson, A., & Lundqvist, P. (2018). *IFRS i teori & praktik*. Stockholm: Sanoma utbildning
- Mauget, S. (2011). Time series analysis based on running Mann-Whitney Z Statistics. *Journal of Time Series Analysis*, 32(1), 47-53.
- Mesrobian, H., Moen, K., & Stenheim, T. (2018). Effekter av ny leasingstandard IFRS 16 for børsnoterte foretak i Norge. *Magma*, 21(1), 24-34.
- Morais, A. (2013). Why companies choose to lease instead of buy? Insights from academic literature. *Academia Revista Latinoamericana De Administración*, 26(3), 432-446.
- Nilsson, H., Isaksson, A., & Martikainen, T. (2002). *Företagsvärdering: Med fundamental analys*. Lund: Studentlitteratur
- Persson, M., & Skult, E. (2018). *Tillämpad makroekonomi*. Lund: Studentlitteratur
- Sharpe, S., & Nguyen, H. (1995). Capital market imperfections and the incentive to lease. *Journal of Financial Economics*, 39(2), 271-294.
- S&P Global (2019). *About S&P Global Market Intelligence*.
<https://www.spglobal.com/marketintelligence/en/about/> [2019-11-13]
- Titman, S., & Wessels, R. (1988). The Determinants of Capital Structure Choice. *Journal of Finance*, 43(1), 1-19.
- United States Securities and Exchange Commission (2005). *Report and Recommendations Pursuant to Section 401(c) of the Sarbanes-Oxley Act of 2002 On Arrangements with Off-Balance Sheet Implications, Special Purpose Entities, and Transparency of Filings by Issuers*.
<https://www.sec.gov/news/studies/soxoffbalancerpt.pdf> [2019-11-11]
- Visma (2019). *Leasing – Vad är leasing?*. <https://vismaspcs.se/ekonomiska-termer/vad-ar-leasing> [2019-11-08]